

SZKOLENIE BIBLIOTECZNE

DLA STUDENTÓW II STOPNIA KSZTAŁCENIA

Celem szkolenia jest :

Dostarczenie studentom podstawowej wiedzy o źródłach informacji naukowej (tradycyjnych i elektronicznych).

Zapoznanie studentów ze sposobami wyszukiwania i zdobywania informacji ze źródeł tradycyjnych i cyfrowych.

Przygotowanie do szybkiego i trafnego wyszukiwania informacji.

Co to jest informacja i informacja naukowa?

informacja naukowa
i źródła informacji

Według *Słownika języka polskiego* PWN:

Informacja to jest „to, co powiedziano lub napisano o kimś lub o czymś, także zakomunikowanie czegoś”.

Informacja naukowa to dział nauki zajmujący się opracowywaniem i rozpowszechnianiem danych naukowych dotyczących aktualnego stanu wiedzy w określonej dziedzinie.

Pod pojęciem informacji naukowej należy rozumieć:

- informację o osiągnięciach nauki;
- informację przeznaczoną dla pracowników nauki;
- informację opracowaną metodą naukową.

WSPÓŁCZESNE ŹRÓDŁA INFORMACJI NAUKOWEJ

Źródło informacji naukowej to materiał, z którego czerpane są informacje zaspokajające określone potrzeby informacyjne; w szerszym znaczeniu – dokumenty, osoby bądź instytucje.

Ze względu na zapis, źródła informacji naukowej dzieli się na:

- **tradycyjne** (graficzne) – utrwalone za pomocą znaków;
- **elektroniczne** (audiowizualne, cyfrowe) – utrwalone na nośnikach audiowizualnych i cyfrowych.

Źródła informacji naukowej można podzielić na:

- **dokumentalne**, czyli takie, w których informacja jest utrwalona;
- **niedokumentalne**, czyli takie, gdzie nieutrwalona materialnie informacja przekazywana jest bezpośrednio ze źródła do jego odbiorcy (np. osobiste kontakty, rozmowy, referaty na konferencjach, wykłady, komunikaty radiowe, obrazy telewizyjne).

Źródła niedokumentalne dzieli się na:

- **indywidualne (personalne)**, np. badacze, specjaliści, kontakty nieformalne;
- **zespołowe**, np. biblioteki, wystawy, targi.

Termin źródła informacji jest ściśle związany z pojęciem **dokument**, które możemy zdefiniować jako materialnie utrwalony wyraz myśli ludzkiej.

Ze względu na pochodzenie wyróżniamy następujące **rodzaje dokumentów**:

- **prymarne** (pierwotne, oryginalne) – zawierają informacje podane w formie oryginalnej nadanej lub przewidzianej przez autora, przykładem dokumentu prymarnego jest artykuł, monografia. Dokument pierwotny stanowi podstawę opracowania dokumentu pochodnego.
- **pochodne** – zawierają dane lub informację o innych dokumentach, sporządzone są na podstawie dokumentów prymarnych, np. spis bibliograficzny, tematyczne zestawienia dokumentacyjne, przeglądy piśmiennictwa, katalogi zbiorów.
- **wtórne** – sporządzone z dokumentu prymarnego lub pochodnego, odzwierciedlające jego pełne i niezmiennie cechy pod względem treści, a często formy, np. foto, kserokopia, skan, mikrofilm.

Dokumenty prymarne dzieli się na:

- **publikowane** (książki, czasopisma, normy, opisy patentowe, literatura firmowa);
- **niepublikowane** (dysertacje naukowe, sprawozdania z badań naukowych, materiały z konferencji, kongresów i zjazdów, materiały archiwalne).

TYPY DOKUMENTÓW WEDŁUG FORMY ZAPISU TREŚCI

Biorąc pod uwagę formy zapisu treści można wyróżnić:

- **Dokument piśmienniczy** – dokument graficzny, którego treść jest wyrażona za pomocą pisma.
- **Dokument graficzny** – dokument, którego treść jest wyrażona za pomocą znaków graficznych.
- **Dokument ikonograficzny** – dokument graficzny, którego treść jest przedstawiona w postaci obrazu.
- **Dokument kartograficzny** – dokument graficzny, którego treść stanowi obraz Ziemi lub jej części bądź innych ciał niebieskich, przedstawiony w skali na płaszczyźnie lub kuli.
- **Dokument dźwiękowy** – dokument audialny zawierający nagranie lub dyspozycję programową dźwięku, odtwarzane za pomocą urządzeń właściwych dla danej postaci dokumentu, np. płyta analogowa, kasetka dźwiękowa, płyta CD.
- **Dokument oglądowy** – dokument wizualny zawierający utrwalony zapis obrazu, odtwarzany za pomocą urządzeń właściwych dla danej postaci dokumentu, np. film niemy, przeźrocze.
- **Dokument oglądowo-słuchowy** – dokument audiowizualny zawierający utrwalony zapis obrazów i dźwięków, odtwarzany za pomocą urządzeń właściwych dla danej postaci dokumentu, np. film dźwiękowy, kasetka wideo, płyta DVD.
- **Druk muzyczny** – dokument graficzny, którego treść jest wyrażona za pomocą zapisu muzycznego, np. nutowego.
- **Dokument elektroniczny** – dokument przechowywany na nośniku czytelnym maszynowo, dostępny zdalnie lub lokalnie.

ŹRÓDŁA INFORMACJI NAUKOWEJ

Źródła informacji naukowej to m.in.:

- książki, czasopisma naukowe, encyklopedie, słowniki, informatory;
- bibliografie drukowane oraz bibliografie w postaci baz danych;
- katalogi biblioteczne;
- spisy dokumentów;
- indeksy;
- różnego typu bazy danych;
- multimedia.

Pamiętaj!

W Bibliotece Uniwersyteckiej personalnymi źródłami informacji są **bibliotekarze**, w tym **pracownicy Oddziału Informacji Naukowej**.

Usługi Oddziału Informacji Naukowej to między innymi:

- Pomoc w wyszukiwaniu informacji i sporządzaniu zestawień bibliograficznych na podany przez Czytelnika temat.
- Instruktaż w zakresie posługiwania się źródłami elektronicznymi.
- Działalność informacyjna dotycząca zasobów innych bibliotek oraz placówek naukowych oraz lokalizacji trudno dostępnych materiałów.
- Udzielanie informacji katalogowych oraz instruktaż dotyczący obsługi katalogu Aleph, korzystania z baz, e-źródeł

ŹRÓDŁA INFORMACJI NAUKOWEJ

Do tradycyjnych źródeł informacji naukowej zaliczamy: książki, czasopisma naukowe, encyklopedie, słowniki, informatory, bibliografie drukowane. Tego rodzaju zbiory gromadzi i udostępnia Czytelnikom również Biblioteka Uniwersytecka UJK w Kielcach.

ZBIORY BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ W KIELCACH

Obecny stan księgozbioru Biblioteki Uniwersyteckiej to **ponad 615 tysięcy woluminów** wydawnictw zwartych, ciągłych i jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych

- ponad 528 tys. egzemplarzy książek;
- ponad 74 tys. roczników wydawnictw ciągłych, czasopism (polskich i zagranicznych);
- ponad 12 tys. jednostek inwentarzowych zbiorów specjalnych.

Ilość tytułów prenumerowanych czasopism w postaci papierowej w 2021 roku wynosiła 420 tytułów (391 tyt. – czasopisma polskie, 29 tyt. – czasopisma zagraniczne).

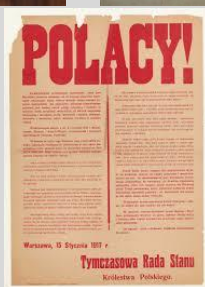
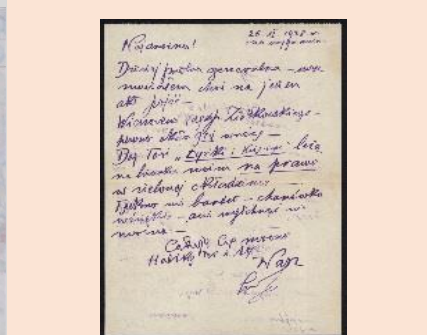
Profil księgozbioru

Biblioteka Uniwersytecka dysponuje księgozbiorem o charakterze uniwersalnym. Obejmuje on bardzo szeroki zakres tematyczny z położeniem nacisku na literaturę naukową dotyczącą dyscyplin uprawianych w Uczelni z obszaru nauk: humanistycznych, społecznych, ścisłych, przyrodniczych, medycznych i nauk o zdrowiu oraz sztuki.

Zbiory specjalne to zespoły obiektów wydzielone z ogólnych zbiorów bibliotecznych ze względu na ich odrębne cechy formalne, osobno opracowywane, magazynowane i udostępniane.

Zbiory specjalne gromadzone w Bibliotece Uniwersyteckiej w Kielcach:

- stare druki (książki wydane do 1800 roku);
- rękopisy (np. pisarza Emila Zegadłowicza, Stefana Żeromskiego);
- dokumenty kartograficzne (mapy, atlasy wydane do 1950 roku);
- dokumenty ikonograficzne (np. kolekcja pocztówek z Kielc i regionu świętokrzyskiego, kolekcja exlibrisów, afiszy teatralnych i kinowych);
- dokumenty życia społecznego dotyczące Biblioteki, Uczelni, Kielc i regionu świętokrzyskiego;
- druki ulotne (np. ulotki z okresu I wojny światowej i okresu międzywojennego);
- wydawnictwa drugiego obiegu (wydane drukiem w latach 1979–1989);
- materiały audiowizualne.

BIBLIOGRAFIE

Ważnym źródłem informacji są bibliografie, ukazujące się od XVI wieku.

Bibliografia – to uporządkowany według określonych zasad spis książek, druków, czasopism, artykułów oraz dokumentów, dobranych według pewnych kryteriów i spełniający określone zadania informacyjne i dokumentacyjne. Na spis bibliograficzny składają się opisy bibliograficzne poszczególnych dokumentów zarejestrowanych w tym spisie.

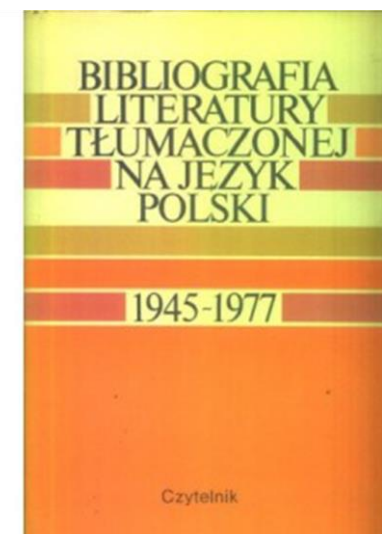
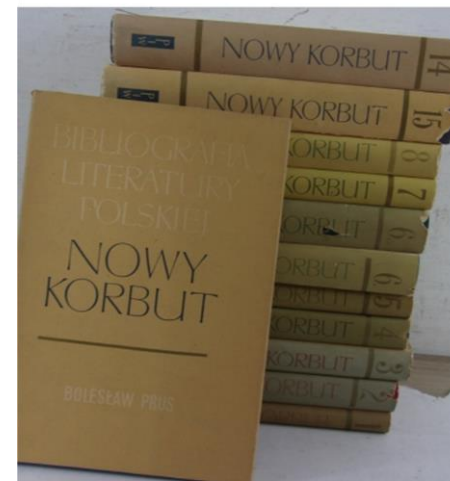
RODZAJE BIBLIOGRAFII

Ze względu na zakres (wyznaczany przez cechy treściowe dokumentów odnotowanych w spisie) bibliografie dzielą się na:

- **bibliografie ogólne** (o pełnym zakresie i zasięgu terytorialnym m.in. bibliografia narodowa);
- **bibliografie specjalne** (m.in. bibliografie: dziedzin i zagadnień; osobowe; dokumentów poszczególnych typów; bibliografie bibliografii; bibliografie załącznikowe).

Ze względu na zasięg chronologiczny wyróżnia się:

- **bibliografie bieżące** rejestrujące dokumenty na bieżąco, w ciągu tygodnia, miesiąca, roku;
- **bibliografie retrospektywne** dla dokumentów wydanych co najmniej na rok przed rejestracją;
- **bibliografie prospektywne** spis dokumentów przygotowanych do opublikowania lub będących w toku publikacji.

BIBLIOGRAFIE

Ze względu na zasięg terytorialny wyróżnia się:

- **bibliografie międzynarodowe**
- **bibliografie narodowe**
- **bibliografie regionalne**
- **bibliografie lokalne**

Ze względu na podstawę opisu bibliograficznych dokumentów zarejestrowanych w spisie tworzy się:

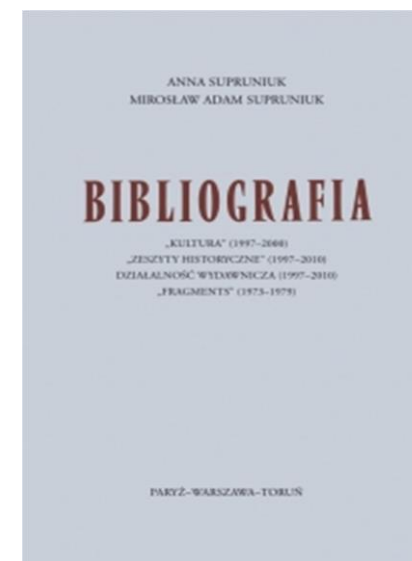
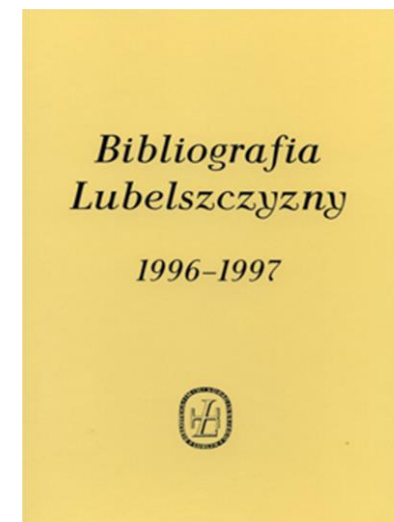
- **bibliografie prymarne** (opis dokumentów jest wykonany z autopsji; tak jest np. w bibliografii narodowej zarówno publikowanej w formie papierowej, jak i w postaci elektronicznych baz danych dostępnych w sieci);
- **bibliografie pochodne** (opisy bibliograficzne są przejmowane z bibliografii prymarnej).

Ze względu na rodzaj opisu bibliograficznego zastosowanego w spisie wyróżnia się:

- **bibliografie rejestracyjne** (opis bibliograficzny zasadniczy, pełny);
- **bibliografie adnotowane** (opis dokumentów uzupełniony adnotacjami).

Ze względu na metodę doboru materiału bibliografie dzieli się na:

- **bibliografie kompletne** (w znaczeniu: dążące do kompletności);
- **bibliografie selektywne (wybiórcze)** – z założenia dokonuje się selekcji dokumentów dobranych według wcześniej przyjętych innych kryteriów.

Książki

• „Urzędowy Wykaz Druków Wydanych w Rzeczypospolitej Polskiej. Przewodnik Bibliograficzny”

Wydawany przez Bibliotekę Narodową „Przewodnik Bibliograficzny” od 2020 roku ukazuje się pod nową nazwą „Urzędowy Wykaz Druków Wydanych w Rzeczypospolitej Polskiej. Przewodnik Bibliograficzny”.

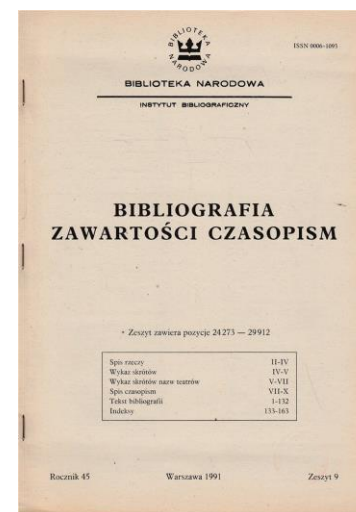
» „Przewodnik Bibliograficzny” jest podstawowym członem polskiej bieżącej bibliografii narodowej rejestrującym wydawnictwa zwarte na podstawie egzemplarza obowiązkowego wpływającego do Biblioteki Narodowej. Zawiera sporządzone z autopsji opisy dokumentów opublikowanych w danym roku oraz wydanych do dwóch lat wstecz. Dokumenty wydane wcześniej, które przesłano do Biblioteki Narodowej z opóźnieniem lub z innych przyczyn nie zostały zarejestrowane na bieżąco, są opisywane w zeszytach uzupełniających (oznaczanych literą „A”, ukazują się nieregularnie). „Przewodnik Bibliograficzny” ukazuje się w cyklu tygodniowym (52 numery w roku). Do końca 2009 roku zeszyty „Przewodnika Bibliograficznego” ogłaszane były drukiem.

» Od 2009 roku zeszyty ogłaszane są [w formie plików PDF](#).

» Wszystkie opisy ogłoszone w bieżącej bibliografii narodowej dostępne są w [katalogu Biblioteki Narodowej](#).

» „Przewodnik Bibliograficzny” rejestruje:

- książki;
- pojedyncze tomy (zeszyty) czasopism, jeśli zawierają autorskie prace indywidualne lub materiały z konferencji, sympozjów lub zjazdów, o ile posiadają indywidualną tytulaturę;
- wydawnictwa brajlowskie

Książki

- „Książki polskie podziemne (1976–1989)”
- „Bibliografia polska 1901–1939”
- „Polonica zagraniczne”

Czasopisma

- „Bibliografia Wydawnictw Ciągłych Nowych, Zawieszonych i Zmieniających Tytuł”
- **„Bibliografia Wydawnictw Ciągłych”** jest drugim członem polskiej bieżącej bibliografii narodowej, rejestruje wydawnictwa ciągłe na podstawie egzemplarza obowiązkowego wpływającego do Biblioteki Narodowej.

Ukazuje się w formie rocznika. Wszystkie roczniki, oprócz lat 1981–1984, dostępne są również w formie bazy danych.

Od rocznika 2001 „Bibliografia Wydawnictw Ciągłych” dostępna jest tylko w formie bazy danych.

- „Bibliografia niezależnych wydawnictw ciągłych z lat 1976-1990”

Artykuły z czasopism

- „Bibliografia Zawartości Czasopism”

Dokumenty elektroniczne

- „Bibliografia Dokumentów Elektronicznych”

Dokumenty kartograficzne

- „Bibliografia Dokumentów Kartograficznych”

Dokumenty dźwiękowe

- „Bibliografia Dokumentów Dźwiękowych”

BIBLIOGRAFIE SPECJALNE

- „Polska Bibliografia Bibliologiczna”
- „Bibliografia Bibliografii Polskich 1971–1985”
- „Bibliografia Bibliografii Polskich 1995-”
- „Bibliografia Analityczna Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej”
- „Wykaz polskich bibliografii niepublikowanych”
- „Przekłady literatury polskiej”
- „Dzieła Jana Pawła II: bibliografia publikacji wydanych poza Polską”
- Wspólna Baza Artykułów z Gazet i Tygodników (artykuły prasowe)
- „Bibliografia Quo vadis”

Głównym źródłem informacji bibliograficznej o polskich publikacjach z różnych dziedzin jest obecnie [katalog główny Biblioteki Narodowej](#).

Współczesną formą bibliografii jest [baza danych](#).

W BIBLIOTECE UNIWERSYTECKIEJ W KIELCACH RÓŻNE RODZAJE BIBLIOGRAFII W WERSJI TRADYCYJNEJ (PAPIEROWEJ)
ZNAJDZIE CZYTELNIK W WOLNYM DOSTĘPIE NA DRUGIM PIĘTRZE (KSIĘGOZBIÓR ODDZIAŁU INFORMACJI NAUKOWEJ)

KATALOGI BIBLIOTECZNE

Katalog biblioteczny to najstarszy typ źródła informacji o zbiorach.

Katalogi biblioteczne zawierają wykaz dokumentów znajdujących się w bibliotece, opisanych według określonych zasad, ułożonych w określonym porządku (np. alfabetycznym, przedmiotowym) ze wskazaniem tego dokumentu w zbiorach (informacją o lokalizacji jest sygnatura). Katalogi zawierają informacje o wszystkich typach publikacji gromadzonych przez biblioteki.

W bibliotekach funkcjonują dwa rodzaje katalogów:

- kartkowe (tradycyjne)
- elektroniczne (komputerowe) dostępne przez Internet

Rodzaje elektronicznych katalogów bibliotecznych:

- centralne – ogólnokrajowe, np. NUKAT, KaRO
- środowiskowe, np. "FIDKAR Wrocławskich Bibliotek Naukowych"
- lokalne – katalogi poszczególnych bibliotek

KATALOGI BIBLIOTECZNE – CENTRALNE

- **NUKAT – Narodowy Uniwersalny Katalog Centralny**

<http://katalog.nukat.edu.pl/search/query?theme=nukat>

NUKAT to centralny **katalog zbiorów polskich bibliotek naukowych**. Oznacza to, że opisywane w nim dokumenty znajdują się w zbiorach wielu bibliotek w całej Polsce (a nawet w Rzymie, Paryżu i Wiedniu). Bibliotekarze katalogują wspólnie, gotowe opisy publikacji (rekordy bibliograficzne) kopiują do swoich lokalnych katalogów, a użytkownicy katalogu NUKAT mają informację o zasobach bibliotek naukowych i akademickich w jednym miejscu. Katalog zawiera informacje o niemal kompletnej polskiej produkcji wydawniczej od momentu jego powstania, czyli od 2002 roku. Sukcesywnie wpływają też opisy dokumentów wydanych przed 2002 rokiem. Opisy w katalogu obejmują różne typy dokumentów – książek, czasopism, nagrań dźwiękowych, druków muzycznych, filmów, kartografii, ikonografii, dokumentów życia społecznego oraz starych druków.

Co daje NUKAT?

NUKAT to informacja. Z dowolnego miejsca na świecie uzyskasz dostęp do informacji o zasobach wielu polskich bibliotek naukowych i akademickich. Dowiesz się, w której bibliotece daną książkę, film, nuty albo czasopismo możesz wypożyczyć, obejrzeć na miejscu albo poprosić o wypożyczenie międzybiblioteczne. Z katalogiem NUKAT oszczędzasz czas, w jednym miejscu masz wiele bibliotecznych katalogów.

- **KaRo - Katalog Rozproszony Bibliotek Polskich**

<https://karo.umk.pl/Karo/>

KaRo pozwala na dostęp do informacji o zasobach polskich i zagranicznych bibliotek i ułatwia wyszukanie publikacji lub opisów bibliograficznych, stanowiąc uzupełnienie polskiego centralnego katalogu **NUKAT**.

KATALOGI BIBLIOTECZNE – LOKALNE

Przykładem katalogu lokalnego jest:

KATALOG ELEKTRONICZNY BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ W KIELCACH

Katalog elektroniczny tworzony jest **w systemie ALEPH** i jest podstawowym źródłem informacji o zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej.

Katalog zawiera opisy:

- wszystkich książek wydanych od 1992 roku oraz znaczną część wydanych wcześniej;
- książek znajdujących się w wolnym dostępie;
- większości czasopism;
- niektórych rodzajów zbiorów specjalnych (np. wydawnictw zwartych II obiegu, prac doktorskich, nadbitek).

Baza jest sukcesywnie uzupełniana o pozycje z katalogu kartkowego (do wprowadzenia pozostało jeszcze około 5 % opisów bibliograficznych z katalogu kartkowego).

Katalog komputerowy zawiera opisy i informacje o wszystkich książkach i czasopismach zakupionych przez Bibliotekę Uniwersytecką po 2000 roku.

Katalog komputerowy dostępny jest w Internecie na stronie: www.lib.ujk.edu.pl/ALEPH/

KATALOG KOMPUTEROWY BIBLIOTEKI UNIWERSYTECKIEJ UJK

1. Połącz się z katalogiem komputerowym poprzez terminal w BU lub w Internecie - adres: <http://lib.ujk.edu.pl>

2. Wybierz: **Wyszukaj**

3. i 4. Na ekranie w polu **Wpisz słowo lub frazę** wpisz zapytanie, np. nazwisko lub tytuł książki i potwierdź, klikając **Dalej** (w tym przykładzie wpisano słowo "nauka" - informację o tym widać przy prezentacji wyników, a dodatkowo system informuje o sposobie sortowania).

5. i 6. Po zapoznaniu się z wynikami poszukiwania, wybierz interesującą Cię pozycję i kliknij na odnośnik w kolumnie **Zasób**.

7. 8. i 9. W kolejnym oknie wybierz **Zamówienie**, w następnym dokonaj autoryzacji (wpisz numer karty i hasło) i potwierdź klikając **Dalej**. Komunikat **Zamówienie zostało zarejestrowane**. Miejsce odbioru..... potwierdza, że właśnie zamówiłeś książkę!

10. Kończąc pracę **KONIECZNIE** kliknij **Koniec sesji!**

Wyniki dla **Wszystkie pola = nauka**; sortowanie wg roku, potem autora
 Opcje sortowania: **autora, potem r** **autora, potem r** **roku, potem aut** **roku, potem aut** **autora, potem t** **tytułu, potem** **tytułu, potem** **roku, potem tyt** **sygn. potem rok** **wydaw., potem t**
 Opcje formatowania: **951** **952** **953** **Widok skrócony-tabela**
 Rekordy 1 - 10 z 4152
 (maksymalna ilość wyświetlonych i sortowanych rekordów to 9999)

#	Autor	Tytuł	Wydawca	Zasób	Link
1		Nauka o informacji w okresie zmian : praca zbiorowa /	Warszawa : Wydawnictwo SBP, 2013.	Magazyn-parter(1/ 0)	
2	Delbrück, Hans (1848-1929).	Antyczna sztuka wojenna. T. 2. Republika Rzymska /	Oświęcim : Napoleon V, 2013.	Magazyn-parter(1/ 0)	
3	Delbrück, Hans (1848-1929).	Antyczna sztuka wojenna. T. 3. Cesarstwo Rzymskie i Germanie /	Oświęcim : Wydawnictwo Napoleon V, 2013.	Magazyn-parter(1/ 0)	
4		Wspieranie rozwoju mowy dzieci urodzonych przedwcześnie i niepełnosprawnych : poradnik dla stu	Warszawa : Wydawnictwo Wyższej Szkoły Pedagogicznej TWP, 2013.	Magazyn-parter(1/ 0)	
5		Nauka, edukacja : kultura w polskiej myśli politycznej XX-XXI wieku /	Lublin : Wydawnictwo Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, 2013.	Magazyn-parter(1/ 0)	
6	Witkowski, Tomasz (1963).	Zakazana psychologia. T. 2. [Nauka kultu cargo i jej owoc] /	Warszawa : Staro Grozki : Wydawnictwo CIS, 2013.	Czytelnia Pedagogiczna(1/ 0)	
7		Nauka administracji /	Warszawa : LexisNexis, 2012.	Wolny-dostep-zwarte-1-p.(2/ 0)	
8	Dąbrowski, Karol (prawo).	Nauka o administracji : skrypt akademicki /	Ryki : Fundacja Obywatelskiego Rozwoju-Ryki, 2012.		https://reader.ibuk.pl/?p=book:43371
9	Delbrück, Hans (1848-1929).	Antyczna sztuka wojenna. T. 1. Persja, Grecja, Macedonia /	Oświęcim : Napoleon V, 2012.	Magazyn-parter(1/ 0)	
10					

!!!
 Wypełnione pole w kolumnie Link oznacza, że publikacja została udostępniona w Internecie (np. w bibliotece cyfrowej) i jest do niej wolny dostęp. Należy kliknąć łącze.

Katalog online pozwala m.in. na:

• wieloaspektowe wyszukiwanie według:

- tytułu
- autora
- haseł przedmiotowych
- sygnatury
- słów kluczowych

• samodzielną obsługę konta przez czytelnika m.in. zamówienie książek, sprawdzenie stanu konta, prolongatę książki wypożyczonej.

KATALOGI KARTKOWE

W Bibliotece Uniwersyteckiej w Kielcach uzupełnieniem katalogu komputerowego są katalogi kartkowe:

- katalog alfabetyczny wydawnictw zwartych
- katalog alfabetyczny wydawnictw ciągłych i seryjnych

Wyżej wymienione katalogi kartkowe znajdują się w Bibliotece Uniwersyteckiej na II piętrze przed wejściem do strefy wolnego dostępu.

● katalog kartkowy zbiorów specjalnych, który rejestruje:

- ▶ stare druki
- ▶ rękopisy, rękopisy w postaci dokumentów wtórnych
- ▶ zbiory kartograficzne
- ▶ grafikę, ekslibrisy
- ▶ wydawnictwa drugiego obiegu (czasopisma)
- ▶ druki ulotne
- ▶ druki muzyczne
- ▶ wydawnictwa bibliofilskie
- ▶ mikrofilmy

Katalog kartkowy zbiorów specjalnych znajduje się w Czytelni zbiorów specjalnych na II piętrze.

WYSZUKIWANIE INFORMACJI NAUKOWEJ W INTERNECIE

W procesie gromadzenia literatury z danego tematu bardzo ważną rolę odgrywa umiejętność wyszukiwania informacji naukowej. Bogactwo możliwości, jakie w tym zakresie oferuje Internet, jest zasługą rewolucji cyfrowej, zapoczątkowanej jeszcze w latach 80. XX wieku. Obecnie dominująca staje się postać cyfrowa dokumentów, wypierająca stopniowo papier i inne nośniki analogowe. Największą zdobyczą cyfrowej ery jest bez wątpienia Internet, który stał się uniwersalnym narzędziem dostępu do informacji, w tym informacji naukowej. Dostępne w Internecie zasoby naukowe można najogólniej podzielić na:

- pełnotekstowe
- bibliograficzne
- faktograficzne

PEŁNOTEKSTOWE ŹRÓDŁA INFORMACJI NAUKOWEJ

Dokumenty w postaci pełnotekstowej są, z oczywistych względów, najbardziej pożądanym przez użytkowników typem zasobu. Na początku XXI wieku powstało wiele inicjatyw na rzecz **otwartego dostępu do informacji – Open Access**. Dzięki nim w ostatnich latach znacząco zwiększyła się liczba dokumentów naukowych dostępnych bezpłatnie w wersji pełnotekstowej.

Najliczniejszą grupę dokumentów naukowych udostępnianych w Internecie stanowią artykuły z czasopism.

ŚWIATOWA BAZA CZASOPISM OTWARTYCH, zawierająca również polskie czasopisma otwarte to:

<https://doaj.org/>

Directory of Open Access Journals – DOAJ baza danych stworzona przez Lund University zawierająca spis międzynarodowych, recenzowanych czasopism naukowych, do których dostęp jest darmowy. Baza zawiera linki do stron głównych czasopism, abstrakty lub pełne artykuły naukowe (ponad 16 900 tytułów czasopism w 80 językach ze 129 państw, ponad 6,6 mln artykułów).

PORTALE I WYSZUKIWARKI INFORMUJĄCE O OTWARTYCH ZASOBACH

Polskie portale informujące o otwartych zasobach

- Koalicja Otwartej Edukacji <http://koed.org.pl/>
- Portal Uwolnij Naukę <https://uwolnijnauke.pl/>
- Platforma Otwartej Nauki <http://pon.edu.pl/>

Wyszukiwarki publikacji Open Access dla całego świata

- BASE <http://www.base-search.net/>
- Google Scholar <http://scholar.google.com/>
- OpenAIRE <https://www.openaire.eu/>
- UK PMC's EvidenceFinder <http://europepmc.org/>
- ROAD – Unesco portal <http://road.issn.org/en>
- CORE <https://core.ac.uk/>

ELEKTRONICZNE ŹRÓDŁA INFORMACJI NAUKOWEJ (e-źródła)

Dostęp do elektronicznych źródeł informacji można podzielić według dwóch kryteriów:

- ogólnodostępne w sieci Internet
- z ograniczonym dostępem

W ramach licencji krajowej studenci UJK mogą poszukiwać najnowszej literatury światowej w następujących bazach danych:

1. EBSCO

Bazy EBSCO zapewniają dostęp do danych zgromadzonych w największym na świecie konsorcjum informacyjnym. Obejmują publikacje 79000 wydawców, w tym specjalistyczne, naukowe i komercyjne czasopisma pełnotekstowe. Serwis działający w ramach licencji krajowej zawiera **kilkaście pełnotekstowych i bibliograficznych baz danych.**

DOSTĘP DO ŹRÓDEŁ ELEKTRONICZNYCH – BAZ W BIBLIOTECE UNIWERSYTECKIEJ W KIELCACH

Dostęp do większości baz możliwy jest ze wszystkich komputerów w sieci UJK bez korzystania z pinów, haseł czy loginów.

Dostęp do czasopism elektronicznych można mieć również z komputera domowego przez [Portal Zdalnego Dostępu UJK](#)

(z wyłączeniem dostępu do bazy Ebsco oraz ClinicalKey).

Jak uzyskać dostęp do czasopism online oraz zasobów wewnętrznych UJK zobacz:

www.ujk.edu.pl/czasopisma.html

Chcąc skorzystać z zintegrowanej platformy informacji medycznej ClinicalKey, udostępnionej przez Elsevier zobacz szczegółową instrukcję pod adresem:

<https://buk.ujk.edu.pl/files/ClinicalKey-instrukcja.pdf>

Bazy pełnotekstowe EBSCO:

Academic Search Complete – najobszerniejsza baza wielodziedzinowa, obejmująca nauki społeczne, humanistyczne, medyczne, biomedyczne, psychologię, rolnictwo, nauki ścisłe, techniczne i wiele innych dziedzin. Archiwa w formacie PDF sięgają 1887 roku.

Business Source Complete – najobszerniejsza baza z zakresu nauk ekonomicznych i biznesu zawierająca publikacje dotyczące marketingu, zarządzania, ekonomii, finansów, księgowości, biznesu i handlu, raporty z zakresu gospodarek poszczególnych krajów, inwestycji, gałęzi przemysłu, badań rynku, handlu międzynarodowego, finansów, materiały konferencyjne, studia przypadków.

Regional Business News – jest dodatkiem do bazy Business Source i zawiera pełne teksty 100 regionalnych publikacji amerykańskich z zakresu biznesu.

Health Source-Nursing/Academic Edition – zawiera ok. 550 czasopism pełnotekstowych oraz abstrakty i cytowania z ponad 800 czasopism z nauk medycznych, głównie z zakresu pielęgniarstwa i ochrony zdrowia.

Health Source-Consumer Edition – zawiera pełne teksty ponad 460 publikacji, w tym ok. 80 czasopism, ponad 130 monografii, ponad 80 informatorów oraz raporty z zakresu ochrony zdrowia, medycyny ogólnej, medycyny sportowej, żywienia, zdrowia rodzinnego, zdrowia dziecka oraz różnorodnych problemów zdrowotnych.

Master File Premier – wielodziedzinowa baza zawierająca czasopisma o tematyce ogólnej, społecznej, biznesowej, dotyczące ochrony zdrowia, edukacji, zagadnień wielokulturowych. Baza ponadto zawiera informatory, dokumenty źródłowe oraz kolekcje zdjęć, map i flag.

Newspaper Source – oferuje dostęp do gazet amerykańskich i międzynarodowych w języku angielskim, jak np.: *The Christian Science Monitor*, *USA Today*, *The Washington Post*, *The Washington Times*, *The Times* (London), *The Toronto Star*, *The Sunday Times* (Wlk. Brytania), *Budapest Sun*, *Slovak Spectator*, czy *Japan Times*. Baza zawiera ponadto pełne teksty artykułów z 390 regionalnych gazet amerykańskich oraz transkrypcje wiadomości nadawanych przez amerykańskie kanały radiowe i telewizyjne: CBS News, CNN, CNN International, FOX News, NPR i inne.

Bazy bibliograficzne EBSCO:

Agricola – zawiera dane bibliograficzne z Narodowej Biblioteki Rolniczej przy Departamencie Rolnictwa USA. Obejmuje ponad 4,6 miliona opisów bibliograficznych odnośnie artykułów z czasopism, monografii, prac naukowych, patentów, oprogramowania, materiałów audiowizualnych, raportów, rozdziałów książek i różnego rodzaju dokumentów źródłowych dotyczących wszystkich aspektów tematyki rolniczej i nauk pokrewnych.

Medline – kluczowa baza z zakresu medycyny wydawana przez Narodową Bibliotekę Medycyny USA. Zawiera indeksy i abstrakty artykułów z czasopism z zakresu medycyny, pielęgniarstwa, stomatologii, weterynarii, ochrony zdrowia i nauk biomedycznych.

ERIC – baza wydawana przez Edukacyjne Centrum Informacji finansowane przez Departament Edukacji USA, zawiera ponad 1,3 mln opisów bibliograficznych oraz linki do pełnotekstowych dokumentów z dziedziny szkolnictwa, edukacji i nauk społecznych z archiwami od 1966 roku.

GreenFILE – zawiera informacje bibliograficzne z badań dotyczących różnych aspektów wpływu człowieka na środowisko naturalne. Zawarta w bazie kolekcja publikacji naukowych, popularno-naukowych i dokumentów rządowych obejmuje tematykę globalnego ocieplenia, ekologicznych sposobów budowania, zanieczyszczenia środowiska, zrównoważonego rolnictwa, odnawialnych źródeł energii czy wtórnego wykorzystania odpadów.

Library, Information Science & Technology Abstracts (LISTA) – zawiera pełne indeksy i abstrakty ponad 550 kluczowych czasopism oraz zawartość ponad 175 czasopism. Ponadto w bazie znajdują się dane bibliograficzne odnośnie książek, raportów i materiałów konferencyjnych. Tematyka bazy obejmuje bibliotekoznawstwo, klasyfikację, katalogowanie, bibliometrię, wyszukiwanie informacji online, zarządzanie informacją i wiele innych tematów.

2. Springer

Baza **Springer** to pełnotekstowa baza danych, która pozwala na przeszukiwanie czasopism wydawnictwa Springer w formie elektronicznej. Serwis oferuje publikacje m.in. z zakresu: nauk technicznych, ekonomii, biznesu, chemii, fizyki, biologii, ochrony środowiska, matematyki, informatyki, statystyki, prawa oraz medycyny.

3. Science Direct

Pełnotekstowa baza danych zawierająca artykuły z elektronicznych wersji czasopism naukowych wydawanych przez Elsevier Science. Obok pełnych tekstów artykułów wraz z grafiką w bazie znajdują się spisy treści, dane bibliograficzne oraz abstrakty. Baza obejmuje publikacje od 1995 roku z zakresu nauk technicznych, matematyki, fizyki, astronomii, informatyki, chemii, geologii, biologii, medycyny oraz częściowo z nauk humanistycznych i społecznych.

4. Wiley-Blackwell

Multidyscyplinarna baza pełnotekstowa, która obejmuje czasopisma z zakresu rolnictwa, akwakultury i nauki o żywności, architektury i planowania, biznesu, ekonomii, finansów i księgowości, chemii, informatyki i technologii informacyjnych, ziemi i środowiska, matematyki i statystyki, medycyny, psychologii, weterynarii.

5. Web Of Knowledge

Platforma **Web of Knowledge** umożliwia przeszukiwanie ponad 12 000 czasopism i 148 000 sprawozdań z konferencji w dziedzinach nauk ścisłych, nauk społecznych, sztuki i nauk humanistycznych.

6. Scopus

Interdyscyplinarna bibliometryczna baza danych zawierająca abstrakty i cytowania z zakresu nauk matematyczno-przyrodniczych, technicznych, medycznych i humanistycznych.

7. Nature

Czasopismo elektroniczne wydawane przez Nature Publishing Group, działające w ramach licencji krajowej, która pozwala na dostęp do rocznika bieżącego i czterech roczników archiwalnych. Jest to jedno z najbardziej prestiżowych czasopism naukowych, zawiera publikacje z dziedziny nauk przyrodniczych, inżynieryjnych, ścisłych i ekonomicznych.

8. Science

Czasopismo elektroniczne wydawane przez American Association for the Advancement of Science, działające w ramach licencji krajowej, która pozwala na dostęp do rocznika bieżącego i archiwów od 1997 roku. Jest jednym z najważniejszych źródeł informacji o najnowszych badaniach z dziedziny biologii, genetyki, fizyki, biochemii, botaniki i zoologii oraz badań kosmosu.

9. AIP oraz APS

Czasopisma elektroniczne wydawane przez American Institute of Physics (AIP) i American Physical Society (APS); należą do najbardziej liczących się wydawnictw seryjnych z dziedziny fizyki i chemii. W ramach konsorcjum zapewniony jest dostęp do 9 tytułów AIP (*Applied Physics Letters*, *Chaos*, *Journal of Applied Physics*, *Journal of Chemical Physics*, *Journal of Mathematical Physics*, *Physics of Fluids*, *Physics of Plasmas*, *Review of Scientific Instruments* oraz *Physics Today*) wraz z pełnym zakresem roczników archiwalnych, 7 tytułów APS (*Physical Review A*, *B*, *C*, *D* i *E*, *Physical Review Letters* i *Reviews of Modern Physics*) wraz z pełnymi archiwami (pakiet PROLA), oraz (od 2012 r.) 3 tytułów innych towarzystw naukowych (*American Journal of Physics*, *Journal of Acoustical Society of America*, *Journal of Vacuum Science Technology A/B*).

10. Polska Bibliografia Lekarska

Baza danych Polska Bibliografia Lekarska tworzona jest w Dziale Bibliografii Medycznych Głównej Biblioteki Lekarskiej. Rejestruje ona polską literaturę naukową, kliniczną i fachową z dziedziny medycyny i nauk pokrewnych, organizacji ochrony zdrowia, a także popularną z zakresu oświaty zdrowotnej.

11. ClinicalKey

ClinicalKey to zintegrowana platforma informacji medycznej udostępniona przez Elsevier zawierająca informacje spośród 52 specjalizacji medycznych. To wyjątkowe narzędzie wspomagające rozwój zawodowy oraz codzienną praktykę lekarzy w zakresie decyzji diagnostycznych i terapeutycznych

12. Free Medical Journals

<http://www.freemedicaljournals.com/>

Darmowy dostęp do wybranych czasopism medycznych online

12. Medical Subject Headings

Baza pod nazwą [Tez-MeSH](#) jest polską wersją amerykańskiego tezaursu Medical Subject Headings (MeSH), prowadzonego w National Library of Medicine (NLM) w USA.

[Medical Subject Headings](#) to język informacyjno-wyszukiwawczy najbardziej znanego i uznanego przez środowiska medyczne światowego systemu MEDLARS/Medline.

13. Polska Bibliografia Prawnicza

[Polska Bibliografia Prawnicza 1965–2019](#)

Baza tworzona przez Zespół Polskiej Bibliografii Prawniczej Instytutu Nauk Prawnych PAN

14. LEGALIS

legalis C.H. BECK

Aktualizowana **codziennie, kompleksowa baza prawa polskiego i europejskiego**. Zawiera systemowo powiązane akty prawne, orzecznictwo i wzory pism ze wszystkich dziedzin prawa. Kompletna Baza prawa jest stałym elementem dowolnej konfiguracji modułowej.

Legalis zawiera wszystkie, najbardziej cenione na rynku, komentarze, systemy prawa oraz monografie i czasopisma C.H. Beck zgromadzone w modułach tematycznych i specjalistycznych. Baza prawa zawiera m.in. komplet aktów źródłowych od 1918 roku oraz gwarantuje dotarcie do ujednoliconych aktów z Dziennika Ustaw.

15. IBUK libra

Serwis **IBUK libra** należący do Wydawnictwa Naukowego PWN, istnieje od 2007 roku. Platforma udostępnia publikacje w wersji elektronicznej oraz – dla zainteresowanych – inne zasoby edukacyjne z portfolio Grupy PWN. Księgozbiór wirtualnej czytelnicy liczy kilka tysięcy publikacji specjalistycznych, naukowych, popularnonaukowych oraz beletrystycznych, wydanych przez najważniejsze, renomowane polskie oficyny. Wiele z nich to tytuły niedostępne w innych bazach, co sprawia, że oferta IBUK Libra jest unikatowa. Dzięki zaawansowanej technologii i dostępowi online czytelnicy mogą korzystać z serwisu przez całą dobę, z dowolnego miejsca. Platforma umożliwia nie tylko czytanie książek, lecz także zaawansowaną pracę z tekstem.

Z zasobów można korzystać za pomocą komputera, laptopa, tabletu czy smartfona. Technologia IBUK Libra nie wymaga instalowania specjalnego oprogramowania i jest w pełni bezpieczna dla urządzenia użytkownika. Katalogi dostępne są w każdej przeglądarce internetowej.

WIĘCEJ informacji na temat **IBUK libra** zobacz na stronie : <https://libra.ibuk.pl/>

E-ŹRÓDŁA

WIĘCEJ INFORMACJI ZOBACZ NA STRONIE: <https://buk.ujk.edu.pl/zrodla-i-zasoby/opis-zasobow/>

<https://buk.ujk.edu.pl/zrodla-i-zasoby/e-zrodla/>

BAZY BIBLIOGRAFICZNE DZIEDZINOWE OGÓLNODOSTĘPNE W SIECI INTERNET

Bibliografia narodowa

Bibliografia Narodowa

Bazy Biblioteki Narodowej w Warszawie, która prowadzi polską bieżącą bibliografię narodową. Obejmuje ona zarówno książki, jak i czasopisma, dokumenty elektroniczne, kartograficzne i dźwiękowe, wydane w kraju, jak i zagranicą, tzw. „polonica”.

Bibliologia

CYTBIN

Bibliograficzna baza danych, obejmująca artykuły z wybranych krajowych czasopism z zakresu Bibliotekoznawstwa i Informacji Naukowej. Opisy bibliograficzne rozszerzone są o informacje o publikacjach cytowanych, zamieszczanych w bibliografiach załącznikowych i/lub w przypisach bibliograficznych.

Biografie

Internetowy Polski Słownik Biograficzny

Internetowa wersja Polskiego Słownika Biograficznego wydawanego od 1935 roku przez Instytut Historii Polskiej Akademii Nauk. Oprócz biogramów z PSB w serwisie znaleźć można też materiały multimedialne pokazujące realia epoki, kontekst historyczny i kulturowy dotyczący danej postaci.

Czasopisma

Polskie czasopisma popularnonaukowe

Baza zawiera opisy czasopism popularnonaukowych wydawanych w języku polskim na ziemiach polskich od 1758 do 1939 roku.

Ekonomia

BazEkon to bibliograficzno-pełnotekstowa baza dziedzinowa z zakresu nauk ekonomicznych i pokrewnych.

Geografia

	<p>Bibliografia Geografii Polskiej za lata 1985-2007 Bibliografia tworzona jest w Centralnej Bibliotece Geografii i Ochrony Środowiska Instytutu Geografii i Przestrzennego Zagospodarowania PAN w Warszawie. Zawiera opisy bibliograficzne artykułów z zakresu m.in. nauk geograficznych, ochrony środowiska, zagospodarowania przestrzennego, kartografii. Zamieszcza także opracowania zagranicznych autorów na temat geografii polskiej oraz książki, mapy i atlasy o treści geograficznej.</p>
	<p>Centralna Baza Danych Geologicznych Największy w Polsce zbiór danych cyfrowych związanych z geologią i naukami pokrewnymi. Zawiera szczegółowe informacje o otworach wiertniczych, archiwalnych dokumentacjach geologicznych i różnego typu badaniach geofizycznych.</p>
<p>Historia</p>	
	<p>BazHum Baza bibliograficzna polskich naukowych czasopism humanistycznych i społecznych. Baza gromadzi metadane bibliograficzne: rejestruje całą zawartość czasopism — od pierwszych numerów do bieżących.</p>
	<p>Bibliografia Historii Polski Baza współtworzona przez Instytut Historii PAN i IPN. Aktualnie wersja elektroniczna pozwala na wyszukiwanie danych w rocznikach 1988–2007.</p>
	<p>Dokumentacja Bibliograficzna do Historii Europy Środkowo-Wschodniej Bibliograficzna baza on-line, pierwszy wspólny tego rodzaju projekt międzynarodowy z zakresu nauk historycznych realizowany przez Instytut im. Herdera w Marburgu oraz narodowe i regionalne pracownie bibliografii historycznych z Polski, Czech, Słowacji, Węgier i Litwy.</p>
	<p>Spuścizna – Archiwa Krakowskie Archiwa osobiste ludzi nauki i kultury Baza zawiera podstawowe informacje biograficzne oraz dziedziny naukowe, którymi się zajmowała dana osoba, a także miejsce przechowywania spuścizny. Obejmuje spuściznę zdeponowaną w Archiwum UJ, Archiwum Nauki PAN i PAU oraz Archiwum Państwowym w Krakowie.</p>
<p>Literaturoznawstwo</p>	
	<p>Bibliografia BARA Kartoteka Bibliografii Literackiej Zawartości Czasopism Polskich XIX i XX wieku. Źródło informacji bibliograficznej w zakresie historii literatury polskiej oraz recepcji literatur obcych w Polsce do roku 1939.</p>

ELEKTRONICZNA
BAZA
BIBLIOGRAFII
ESTREICHERA

Elektroniczna Baza Bibliografii Estreicherów

Baza przygotowywana przez Centrum Badawcze Bibliografii Polskiej Estreicherów. Umożliwia uzyskanie ogromnych ilości informacji na temat rodzajów druków, autorów, wydawców, chronologii, geografii, bibliotek itp. Daje możliwość wyszukiwania słów kluczowych zawartych w komentarzach Estreicherów do poszczególnych dzieł.

POLSKA
BIBLIOGRAFIA
LITERACKA

Polska Bibliografia Literacka

Informacje o pisarzach literatury polskiej i obcej, teorii literatury, tematach i motywach literackich, nauczaniu literatury, teatrze, filmie, życiu literackim i teatralnym, polskich aktorach i reżyserach, informacje o książkach, artykułach, recenzjach, wywiadach, spektaklach, audycjach telewizyjnych i radiowych. Zakres chronologiczny obejmuje lata 1988-2000.

Matematyka

Zentralblatt MATH

Zentralblatt MATH

Baza zawiera opisy bibliograficzne i abstrakty z ok. 3500 czasopism i wydawnictw ciągłych wydawanych. Rejestruje także opisy i abstrakty książek, sprawozdań z konferencji, raportów i preprintów prac w druku. Zentralblatt MATH obejmuje tematyką wszystkie obszary czystej i stosowanej matematyki oraz historii matematyki publikacji wydanych po 1826 roku.

Pedagogika

Pedagog

Zbiór obejmuje literaturę o tematyce: opieka społeczna, pedagogika: opiekuńczo-wychowawcza, specjalna, przedszkolna i wczesnoszkolna, praca socjalna, prawa człowieka, profilaktyka i terapia uzależnień, problemy rodziny, rehabilitacja niepełnosprawnych. Baza przygotowywana w Bibliotece Głównej Uniwersytetu Opolskiego, zawiera materiały od 1990 roku.

Polityka

BS
BIBLIOTEKA SEJMOWA

Bazy Biblioteki Sejmowej

Bazy zawierają m.in. Katalog Główny Biblioteki Sejmu oraz Podkatalog – Wydawnictwa ciągłe, artykuły z wybranych czasopism polskich, nagrania z audycji i wywiadów telewizyjnych, nagrania z posiedzeń Sejmu RP, teksty konstytucji i innych dokumentów, stare druki, tezaurusy Biblioteki Sejmowej.

Sport

Baza Biblioteki Głównej AWF w Krakowie

Zawartość wybranych wydawnictw (w tym czasopism) znajdujących się w zbiorach Biblioteki Głównej AWF w Krakowie. Zakres tematyczny: sport, teoria sportu, kultura fizyczna, wychowanie fizyczne, anatomia, psychologia sportu, medycyna sportu, biomechanika, rehabilitacja, turystyka, rekreacja. Opisy bibliograficzne od 2000 roku.

Baza Biblioteki Głównej AWF w Gdańsku

Bibliografia zawartości wybranych wydawnictw (w tym czasopism) z zakresu kultury fizycznej, sportu, nauk biomedycznych, nauk humanistycznych i zagadnień z nimi związanych. Opisy bibliograficzne od 2000 roku.

Bibliograficzna Baza Komputerowa SPORT

Baza opracowywana na podstawie zawartości polskich czasopism z zakresu sportu i kultury fizycznej gromadzonych przez Bibliotekę Główną AWF w Poznaniu. Zawiera opisy bibliograficzne od roku 1990.

Sztuka

Dziennik Teatralny

Polski wortal teatralny, zawiera m.in. recenzje i opisy spektakli zrealizowanych w polskich teatrach od 1998 roku, informacje o najnowszych spektaklach, konkursach, festiwalach i kolejnych edycjach imprez teatralnych, prezentuje sylwetki twórców teatralnych oraz informacje o wydawanych książkach i wydawnictwach o teatrze.

e-teatr.pl

Polski wortal teatralny zawierający m.in. bazę recenzji oraz bazę osób związanych z polskim teatrem i filmem, a także informacje o aktualnych premierach i repertuarze teatrów w Polsce. Posiada także bazy: artykułów i notatek prasowych oraz szczegółowych informacji dotyczących przedstawień teatralnych.

	<p>Film Polski.pl Baza danych powojennych filmów polskich oraz artykułów o filmie w prasie polskiej, a także kalendarium, przygotowywana przez PWSFTviT w Łodzi.</p>
	<p>Polskie Centrum Informacji Muzycznej Zawiera m.in. bazę Nowa muzyka polska, która jest elektronicznym zbiorem danych dotyczących polskiej muzyki XX i XXI wieku. Podstawowym źródłem informacji w niej zawartych są zasoby biblioteczne i archiwalne Biblioteki-Fonoteki Związku Kompozytorów Polskich. Ponadto zasoby archiwalne Związku Kompozytorów Polskich zawierają dane o ponad 500 twórcach, które pochodzą wyłącznie od samych kompozytorów.</p>
<p>Technika i nauki ścisłe</p>	
	<p>BazTech Bibliograficzno-abstraktowa baza danych rejestrująca artykuły z polskich czasopism z zakresu nauk technicznych oraz (w wyborze) nauk ścisłych i ochrony środowiska. BazTech jest jednym z zasobów Wirtualnej Biblioteki Nauki.</p>
	<p>Katalog Polskich Norm Wykaz Polskich Norm opublikowanych, wycofanych, a także tych, które w ostatnim czasie zmieniły numerację.</p>
<p>Wojskowość</p>	
	<p>Polska Bibliografia Wojskowa Zdigitalizowany kwartalnik <i>Polska Bibliografia Wojskowa</i>, który rejestruje piśmiennictwo zwarte i ciągłe o szeroko rozumianej tematyce wojskowej, bezpieczeństwie narodowym i obronie narodowej. Zakres chronologiczny: od 1996 roku.</p>

Techniki wyszukiwania informacji w bazach

- wyszukiwanie przez słowa kluczowe, pojedynczy termin, fraza (keyword, textword)
- wyszukiwanie przez hasła przedmiotowe (subject headings searching)
- wyszukiwanie przez nazwisko(a) autora/autorów
- wyszukiwanie przez tytuł czasopisma.

Proste i łatwe wyszukiwanie to – użycie **słów kluczowych**.

Słowa kluczowe (keyword, text word, natural language searching) to słowa lub całe wyrażenia, które są stosowane do określania zawartości publikacji. Za ich pomocą można wyszukać konkretne wyrażenie występujące w tytule, streszczeniu, terminach dodanych przez autora, a nawet w pełnym tekście.

Wszystkie bazy danych umożliwiają przeprowadzenie wyszukiwania za pomocą słów kluczowych. Choćby w bazie:

BIBLIOTEKI CYFROWE

Biblioteka cyfrowa (ang. *digital library, DL*) to organizacja (potencjalnie wirtualna), która w sposób wszechstronny gromadzi, zarządza i długoterminowo przechowuje treści cyfrowe oraz oferuje swoim użytkownikom wyspecjalizowane funkcje oparte na gromadzonych treściach (wyszukiwanie, przeglądanie, personalizacja), w sposób zapewniający określoną jakość i zgodnie z przyjętymi przez tą organizację zasadami (standardami).

Klasyczne biblioteki cyfrowe (BC) tworzą najczęściej instytucje, które posiadają własne zbiory. Są to biblioteki narodowe, biblioteki uczelni wyższych, instytutów naukowych, duże biblioteki publiczne. Biblioteki te w pojedynkę (instytucjonalne BC) lub w grupie (regionalne, dziedzinowe BC) przenoszą do postaci cyfrowej książki, czasopisma i inne typy dokumentów, a także rejestrują na bieżąco publikacje pozyskane od autorów i wydawców w wersji elektronicznej.

Biblioteki cyfrowe udostępniają on-line publikacje cyfrowe takie jak: czasopisma elektroniczne, e-booki oraz zdigitalizowane publikacje papierowe (książki, czasopisma, mapy, zdjęcia), multimedia. Dostęp do większości materiałów jest bezpłatny i ogólnodostępny.

Ogólnodostępne mogą być tylko dokumenty, do których wygasły autorskie prawa majątkowe, bądź których autorzy zgodzili się na ich otwarty dostęp!

Przykłady polskich bibliotek cyfrowych:

- **Polona** <http://polona.pl/>
- **Świętokrzyska Biblioteka Cyfrowa** <http://sbc.wbp.kielce.pl/dlibra>
- **Biblioteka Cyfrowa Uniwersytetu Jana Kochanowskiego** <https://bibliotekacyfrowa.ujk.edu.pl/dlibra>
- **Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa** <https://jbc.bj.uj.edu.pl/dlibra>

NAJWIĘKSZE BIBLIOTEKI CYFROWE W POLSCE

The logo for POLONA, featuring the word 'POLONA' in white capital letters on a blue rectangular background.

POLONA to jedna z najnowocześniejszych bibliotek cyfrowych na świecie i jednocześnie największa tego typu biblioteka w Polsce. Biblioteka Narodowa udostępnia w serwisie nie tylko swoje zbiory, ale też obiekty innych instytucji – zdigitalizowane przy użyciu najnowocześniejszych technologii, pozwalających uzyskać najwyższą jakość. Każdego dnia zbiory POLONY powiększają się średnio o 2 000 obiektów: książek, starych druków, rękopisów, grafik, map, nut, fotografii, ulotek, afiszy i pocztówek. Rocznie to ponad 17 milionów skanów. We wrześniu 2021 roku POLONA udostępniała 3 492 434 obiekty.

<http://polona.pl>

Federacja Bibliotek Cyfrowych – Pionier

Federacja Bibliotek Cyfrowych (FBC) to serwis internetowy, którego podstawowym celem jest gromadzenie, przetwarzanie i udostępnianie informacji o dostępnych on-line zbiorach polskich instytucji nauki i kultury. Obecnie baza liczy już ponad 8,2 miliona obiektów pochodzących ze 153 placówek, w tym z Biblioteki Cyfrowej Uniwersytetu Jana Kochanowskiego w Kielcach (ponad 1300 obiektów).

<https://fbc.pionier.net.pl/>

Przeszukaj zbiory FBC

[FBC >](#)

MIĘDZYNARODOWE BIBLIOTEKI CYFROWE

Europeana

<https://www.europeana.eu/pl>

Europejska Biblioteka Cyfrowa ma na celu udostępnienie dziedzictwa kulturowego i naukowego Europy w Internecie. Europeana

Collections zapewnia dostęp do ponad 50 milionów pozycji cyfrowych – książek, muzyki, dzieł sztuki i innych pochodzących z bibliotek, archiwów, muzeów i archiwów audiowizualnych krajów Europy.

Odkryj 62 352 126 dzieł sztuki, książek, filmów i nagrań z całej Europy

World Digital Library

<https://www.wdl.org/en/>

Międzynarodowa biblioteka cyfrowa pod patronatem UNESCO, Biblioteki Kongresu Stanów Zjednoczonych. Wśród publikowanych materiałów znajdują się manuskrypty, mapy, rzadkie książki, zapisy nutowe, nagrania, filmy, fotografie, szkice architektoniczne i inne znaczące kulturowo materiały.

Search [19,147 items](#) about [193 countries](#) between [8000 BCE and 2000](#):

REPOZYTORIA NAUKOWE

Repozytorium jest to rodzaj tradycyjnej biblioteki cyfrowej, w której przechowywane są uporządkowane dokumenty przeznaczone do udostępniania. Specyfiką repozytorium jest rodzaj dokumentów, jakie są w nim przechowywane. Według słownika informacji naukowej i bibliotekoznawstwa repozytorium to przestrzeń fizyczna, która jest zarezerwowana dla ciągłego przechowywania materiałów archiwalnych takich jak rękopisy, książki, dokumenty. Celem repozytorium jest ochrona i zachowanie tych zasobów. Repozytoria naukowe ułatwiają dostęp do wiedzy w ramach tzw. otwartych zasobów (Open Access).

Ze względu na formę organizacji wyróżnia się następujące **repozytoria**:

- **otwarte** – zawierają one dokumenty cyfrowe takie jak prace doktorskie, czasopisma, artykuły naukowe czy pomoce dydaktyczne. Dostęp do wszystkich źródeł jest otwarty i nieograniczony. Zawartość takiego archiwum jest różnorodna i służy wielu użytkownikom.
- **instytucjonalne** – gromadzą dorobek naukowy danej instytucji.

Przykłady repozytoriów naukowych instytucjonalnych tworzonych przez wyższe uczelnie:

- **Repozytorium Uniwersytetu Jana Kochanowskiego**
- **Repozytorium Uniwersytetu Jagiellońskiego**
- **Repozytorium Politechniki Krakowskiej**

Ze względu na organizację repozytoria dzielimy na:

- **dziedzinowe** – gromadzą dane badawcze z określonego obszaru wiedzy;
- **wielotematyczne** – gromadzą dokumenty z różnych kategorii wiedzy.

• Repozytoria wielotematyczne (multidyscyplinarne)

CEON – repozytorium Centrum Otwartej Nauki zawiera publikacje polskich naukowców w otwartym dostępie udostępniające różnego rodzaju materiały naukowe, takie jak artykuły, książki, materiały konferencyjne, raporty czy rozprawy doktorskie. Dostęp do wszystkich materiałów zgromadzonych w repozytorium jest otwarty. <https://depot.ceon.pl/>

	<p>OpenAIRE – multiwyszukiwarka publikacji dostępnych w Open Access z krajów Unii Europejskiej. Rejestruje ponad 8.000.000 dokumentów. Platforma umożliwia przeszukiwanie repozytoriów poszczególnych krajów.</p> <p>https://www.openaire.eu/</p>
	<p>OAster – światowa wyszukiwarka zawierająca ponad 30 milionów dokumentów elektronicznych (książki, artykuły, grafiki, pliki audio i wideo, itp.) z różnych dziedzin wiedzy z ponad 1500 kolekcji (m.in. repozytoriów, bibliotek cyfrowych, czasopism otwartych). https://www.oclc.org/en/oaister/access.html</p>
	<p>OpenDOAR – portal akademickich repozytoriów naukowych Open Access. Rejestruje repozytoria naukowe i biblioteki cyfrowe poszczególnych krajów świata. OpenDOAR: Katalog repozytoriów Open Access to brytyjska strona internetowa z listą akademickich repozytoriów open access. https://www.jisc.ac.uk/opendoar#</p>
	<p>Repozytorium Cyfrowe Instytutów Naukowych – zawiera zdigitalizowane materiały archiwalne, publikacje naukowe, dokumentacje badań oraz piśmiennicze dziedzictwo kulturowe wyselekcjonowane ze zbiorów 16 polskich instytutów naukowych oraz ich bibliotek tworzących Konsorcjum Repozytorium Cyfrowego Instytutów Naukowych.</p> <p>https://www.jisc.ac.uk/opendoar#</p>
	<p>Directory of Open Access Books (DOAB) – książki wydawców akademickich dostępne w Open Access.</p> <p>https://www.doabooks.org/</p>

•Repozytoria dziedzinowe - przykłady

	<p>Otwarte Repozytorium Nauk Historycznych</p> <p>Lectorium to otwarte dziedzinowe repozytorium naukowe, umożliwiające przechowywanie i publiczne udostępnianie dorobku polskich uczonych zajmujących się naukami historycznymi i pokrewnymi. Powstało na wzór najbardziej znanych tego typu repozytoriów funkcjonujących w naukach ścisłych. Materiały w Lectorium prezentowane są w sześciu głównych działach tematycznych: historia, archeologia, historia sztuki, bibliologia i informacja naukowa, etnologia i antropologia kulturowa, muzykologia.</p> <p>http://lectorium.edu.pl/pl/</p>
	<p>Wirtualna Biblioteka Inżyniera – niekomercyjny internetowy portal branżowy udostępniający informacje w postaci opracowań, referatów i innych publikacji przekazanych nieodpłatnie przez autorów dla środowiska inżynierskiego. Molecular Diversity Preservation International (MDPI)</p> <p>http://www.wbi.budmedia.pl/</p>
	<p>RePEc (Research Papers in Economics)</p> <p>Projekt jest wynikiem wspólnych wysiłków setek wolontariuszy z 70 krajów w celu wzmocnienia rozpowszechniania badań w dziedzinie ekonomii. RePEc współpracuje z bazą EconLit Amerykańskiego Towarzystwa Ekonomicznego.</p> <p>http://www.repec.org/</p>
	<p>Web Gallery of Art</p> <p>Wirtualne muzeum sztuki europejskiej. Gromadzi reprodukcje obrazów, rzeźb, a także biogramy artystów tworzących od XI do połowy XIX wieku. https://www.wga.hu/</p>
	<p>Otwarte repozytorium międzynarodowej organizacji MDPI z siedzibą w Bazylei, gromadzące badania chemiczne oraz wydające czasopisma Open Access, jak: <i>Molecules</i>, <i>International Journal of Molecular Sciences</i>, <i>Sensors</i>. https://www.mdpi.com/</p>
	<p>CogPrints</p> <p>Archiwum dokumentów z dziedziny m.in. lingwistyki, psychologii, neurologii, filozofii, medycyny, biologii i antropologii. http://cogprints.org/</p>

UNIWERSALNE NARZĘDZIA WYSZUKIWAWCZE

WYSZUKIWARKI GLOBALNE

Google www.google.com

Bing www.bing.com

Yahoo! www.search.yahoo.com

Ask www.ask.com

WYSZUKIWARKI NAUKOWE

BASE www.base-search.net

Google Books

Google Scholar

Science Research

The logo for Google Scholar, featuring the word "Google" in its multi-colored font followed by "Scholar" in a grey sans-serif font.

W Bibliotece Uniwersyteckiej w Kielcach użytkownicy mogą korzystać z usługi dostępu do **Cyfrowej Wypożyczalni Publikacji Naukowych (CWPN) – Academica, utworzonej przez Bibliotekę Narodową.** <https://academica.edu.pl/>

Academica udostępnia zasoby cyfrowe Biblioteki Narodowej, w tym współczesne książki i czasopisma naukowe ze wszystkich dziedzin wiedzy. Academica oferuje możliwość korzystania z zasobów z domeny publicznej, które są udostępniane na wolnych licencjach lub w oparciu o licencje udzielone Bibliotece Narodowej, jak i ze zbiorów objętych ochroną prawa autorskiego.

System rezerwacji online pozwala zarejestrowanemu użytkownikowi zarezerwować wybrane publikacje na określony dzień oraz godzinę i korzystać z nich na przeznaczonym do tego celu terminalu, który mieści się w **Oddziale Informacji Naukowej Biblioteki Uniwersyteckiej na II piętrze.**

Aby skorzystać z bazy, należy:

- posiadać aktywne konto biblioteczne w Bibliotece Uniwersyteckiej;
- zaakceptować regulamin użytkownika CWPN Academica (<https://www.bn.org.pl/download/document/1534405883.pdf>),

Instrukcja korzystania z CWPN Academica – <https://academica.edu.pl/help>

Pytania związane z bazą Academica prosimy kierować do Oddziału Informacji Naukowej BU UJK na adres e-mail: biblioteka.oin@ujk.edu.pl lub tel. 41 349 71 77

Biblioteka Uniwersytecka w Kielcach

Oddział Nauki, Dydaktyki i Wydawnictw

Materiały szkoleniowe opracowała dr Jolanta Drążyk